

ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหารกำลังคนในราชการส่วนภูมิภาค : กรณีศึกษาสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 1

ชื่อผู้วิจัย นางวัลยาภรณ์ ทังสุภุตี

ปีที่ทำวิจัย ได้รับทุนมูลนิธิพันเอกจินดา ณ สงขลา ประจำปี พ.ศ. 2549

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล สำนักงาน ก.พ.

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกำลังคนในราชการส่วนภูมิภาค : กรณีศึกษาสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่สาธารณสุขเขต 1 มีที่มาจากกรณีที่กระทรวงสาธารณสุขประสบปัญหาด้านกำลังคนคือขาดแคลนกำลังคน สูญเสียกำลังคนออกจากระบบ และการกระจายกำลังคนไม่ทั่วถึง เนื่องจากไม่มีการจูงใจให้คนดี คนเก่งอยู่ในระบบ มีค่าตอบแทนต่ำกว่าเอกชน และค่าตอบแทนยังไม่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งการกระจายบุคลากรไม่เสมอภาคทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการกำลังคนของกระทรวงสาธารณสุขยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ หรือมีผลต่อการกำหนดรูปแบบการบริหารกำลังคน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารและพัฒนากำลังคนของกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ชนิดการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการสาธารณสุข ระดับ 2 - 9 ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพื้นที่สาธารณสุขเขต 1 ไม่น้อยกว่า 1 ปี แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ ประมวลผลการศึกษาเป็นข้อมูลสรุปปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบการบริหารกำลังคนในราชการส่วนภูมิภาค ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีบทบาทหน้าที่พื้นฐานด้านการบริหารกำลังคน 4 หน้าที่หลัก ดังนี้
 - การจัดคนเข้าทำงานเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
 - การพัฒนาเพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่รับผิดชอบอยู่
 - การจูงใจให้บุคลากรมีผลการปฏิบัติงานที่ดี
 - การบำรุงรักษาเพื่อให้บุคลากรอยู่กับหน่วยงานให้นานที่สุด

โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานในการบริหารกำลังคน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 ปัจจัยด้านนโยบาย นโยบายการบริหารของรัฐบาลมีความสำคัญต่อรูปแบบของการบริหารกำลังคนมากกว่านโยบายการบริหารของกระทรวง

1.2 ปัจจัยด้านองค์กรและการจัดการ ทัศนคติของบุคลากรต่อการบริหารงาน และความพึงพอใจของบุคลากรในหน่วยงาน รวมถึงการที่บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการบริหารงานของหน่วยงาน ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงาน มีความคิดริเริ่ม มุ่งมั่นพัฒนางาน รักและภักดีต่อหน่วยงาน

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นหน่วยงานบริหารระดับจังหวัดที่จะบริหารจัดการกำลังคนรูปแบบใด ต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาสาธารณสุขในจังหวัด เพื่อจะได้จัดคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับสภาพปัญหาพื้นที่ และจะได้นำความรู้ที่มีมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนางานได้

2. สถานการณ์บริหารกำลังคนของสำนักงานสาธารณสุข พบปัญหาดังนี้

2.1 บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาหรือศึกษาเพิ่มเติมแล้วไม่ได้ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ

2.2 หน่วยงานไม่สนับสนุนสวัสดิการต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ไม่พร้อมในการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ ค่าตอบแทนต่ำ ความไม่ยุติธรรม จะส่งผลให้บุคคลไม่พึงพอใจเกิดความขัดแย้งกันในหน่วยงานสูง และขาดขวัญกำลังใจ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานสาธารณสุขควรมีการวางแผนกำลังคนที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพปัญหาและหน่วยงาน

2. มีการพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพที่ชัดเจน

3. ให้บุคลากรที่มีการพัฒนาหรือศึกษาเพิ่มเติมได้ปฏิบัติงานตามความรู้ที่ เพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานอย่างเต็มที่